

Prosessbeskrivelse

Kollegaveiledning

Beskrivelse	Proessen beskriver aktiviteter som skal bidra til å utvikle et positivt og utviklende fag- og arbeidsmiljø som sikrer kvalitet i undervisning og veiledning av studenter. Proessen gir eksempler på hvordan fortløpende veiledning mellom kolleger kan foregå samt en plan for mer systematisk veiledning.		
Omfang	Gjelder for all pedagogisk virksomhet i høgskolen.		
Gyldig fra	01.01.06(utprøving)	Godkjent/dato	Rektor Kristin Ø.Johnsen/ 07.08.07
Prosessansvarlig	Dekan	Identitet/arkivert	

Historie

Sist revidert

19.06.07

Hva er kollegaveiledning?

Kollegaveiledning kan defineres som en aktivitet lærere driver seg imellom som en del av sitt vanlige profesjonelle arbeid(Lauvås,2004).

Hvorfor kollegaveiledning?

Høgskolen må stadig utvikles for å forholde seg til dagens og morgendagens utfordringer innenfor den pedagogiske virksomheten . Dette krever at fagpersonalet utvikler kompetanse både for å uttrykke, dele og vurdere kritisk sin egen yrkeskunnskap(opcite, s.25). En viktig dimensjon ved kvalitetsarbeid på det pedagogiske området er at fagpersonalets arbeid preges av refleksjon over egen praksis. Veiledning kolleger imellom knyttet til daglig undervisnings- og veiledningsarbeid kan være en arbeidsform som egner seg for slik refleksjon(opcite).

Hensikten med kollegaveiledning er at den enkelte lærer som deltar, skal få hjelp av kolleger til å bevisstgjøre og videreutvikle sin praksisteori om undervisning og sitt arbeid som lærer, men også at lærerne som yrkesgruppe skal utvikle sin felles profesjonelle yrkeskunnskap, yrkesetikk og praksis(Lauvås,2004 s.13).

Hvem er veiledningen for?

Systematisk kollegaveiledning vil være et viktig verktøy både for den enkelte lærers individuelle læring og for en organisatorisk læring i fagpersonalet. Dette vil i neste omgang

komme studentene til gode i form av økt kvalitet i høgskolens pedagogiske arbeid. Forholdet mellom veiledning og evaluering kan være spesielt vanskelig og følsomt i veiledning mellom kolleger. Det foregår alltid evaluering i en veiledning, men det er viktig at veiledningen først og fremst tar utgangspunkt i kriteriene til den som blir veiledet. Disse kriteriene bør imidlertid gjøres til gjenstand for drøfting og utfordres.

Hva skal det veiledes i forhold til?

Fokus for veiledning eller evt. evaluering er lærerens praksisteori. Veiledningen kan ta utgangspunkt i høgskolens beskrivelse av undervisningsprosessen (P 01) eller praksis(P 02) samt kriterier/mål for god undervisning som er eksplisitt uttrykt på forhånd.

Hvordan skal veiledningen foregå?

Veiledningen kan foregå mellom to kolleger etter spesiell avtale eller i små grupper som veileder hverandre gjennom lengre perioder med jevnlig sammenkomster(f.eks kan faste FoU- eller faggrupper være en egnet arena for kollegaveiledning).

En **fullstendig** veiledning består av:

- førveiledning
- gjennomføring av undervisning eller annen pedagogisk praksis
- etterveiledning

En **kortversjon** av veiledningen kan bestå av:

- bare førveiledning
- observasjon og etterveiledning
- før- og etterveiledning uten observasjon
- etterveiledning uten observasjon (Lauvås,2004 s.14)

Når skal veiledningen foregå?

Veiledningen kan foregå før eller etter en undervisnings- eller veiledningssituasjon eller begge deler. Ved etterveiledning bør denne foregå så nært som mulig i tid etter den gjennomførte pedagogiske aktiviteten.

Dersom det er ønskelig med et mer omfattende opplegg for kollegaveiledning vil dette kreve at det legges en plan for kvalifisering for kollegaveiledning. Denne bør bestå av:

1. Tidsplan for gjennomføring av opplegget
2. En tydelig avklaring av hvem som skal delta og hva deltaking innebærer
3. Oppnevning av en ansvarshavende(eller en gruppe på 2-3)
4. Utdeling av materiell(hefte) til alle deltakerne og anskaffelse av et tilstrekkelig antall av kursboka slik at alle deltakere kan lese underveis
5. Utarbeiding av en seminarperm der det materiellet som blir laget underveis blir samlet og ordnet.

Kilde: Lauvås, Lycke og Handal(1991)

Vedlegg 1

Høgskolen i Buskerud

SKJEMA TIL BRUK VED KOLLEGARESPONS OG SELV-EVALUERING

Navn på lærer:.....

Dato:.....

Emne:

Situasjon:.....

Veileder:.....

Signatur:.....

Kriterier for god undervisning/veiledning:	Kommentarer:
Demonstrerer faglig trygghet i diskusjon, veiledning og/eller klinisk setting.	
Demonstrerer klinisk ekspertise (kyndighet)	
Virker kunnskapsrik innenfor det aktuelle tema	
Hjelper studenten til å utvikle kritisk tenkning og ferdigheter i å ta beslutninger	
Stimulerer til intellektuell nysgjerrighet	
Bruker læringsmetoder som passer til størrelsen på studentgruppen	
Stiller tankevekkende/utfordrende spørsmål	
Underviser på en interessant måte	
Bygger på studentenes tidligere kunnskaper og ferdigheter	
Forklarer ting tydelig	
Organiserer faginnholdet /praksissituasjonen på en måte som er meningsfull for studenten	
Er tilnærmelig	
Viser forståelse og anerkjennelse for studentenes individualitet	

--	--

Kriterier for evaluering:	Kommentarer:
Respekterer studenter med forskjellige syn	
Er mottakelig for studentfeedback underveis	
Er fleksibel når det er behov for det	
Er ærlig og direkte i dialogen med studentene	
Anvender sin profesjonelle ekspertise til å illustrere ideer/tanker	
Er rettferdig i evaluering av studentens læring	
Beskriver tydelig kriteriene for evaluering av studentenes læring i starten av emnet	
Gir feedback i rett tid	
Gir feedback på en måte som gir studenten mulighet til å opprettholde sin selvrespekt	
Gir konstruktiv feedback ved å forklare hva som er bra og hva som trengs å forbedres.	
Er tilgjengelig på kontoret til de oppsatte tider	

Vedlegg 2

Høgskolen i Buskerud

I tillegg til studentenes læreforutsetninger og studieinnsats er læreren selv en viktig faktor i det didaktiske samspillet. Lærerens forutsetninger for arbeidet kan finnes i;

- de faglige og pedagogiske kvalifikasjonene
- personlige egenskaper
- kulturell bakgrunn
- interesser
- holdninger og verdier

Dette er forhold som det er aktuelt å fokusere på i tilknytning til planlegging og vurdering av undervisning og veiledning. Læreren kan i denne sammenheng spørre seg selv om;

- hvem er jeg?
- hva er mine kvalifikasjoner for lærerarbeidet, formelt og reelt?
- hva er mine sterke og svake sider ?
- hva er jeg ekstra opptatt av?
- hvordan er min arbeidsstil, motivasjon og innsats?
- hvordan oppfattes jeg av studentene?
- hvordan stemmer mine forutsetninger overens med studentens behov og de aktuelle oppgavene?
- hvilke behov har jeg for videre utvikling, faglig og personlig, og hva kan jeg gjøre for å utvikle meg som lærer?

Kilde: Kveli(1993, s. 125-126)

Referanser:

Kveli, A-M.(1993) **Å være lærer**. Oslo: Ad Notam Gyldendal AS.

Lauvås,P., Lycke, K.H. og Handal, G.(1991) **Kollegaveiledning**. Materiell til bruk ved skoler eller i kommunale/regionale fellessamlinger. Oslo: Cappelen Forlag

Lauvås,P., Lycke, K.H. og Handal, G.(2004) **Kollegaveiledning i skolen**. Oslo: Cappelen Akademiske Forlag